

A TARTALOMBÓL

- **Nagycsalád - kis lányom program hírei**
 - A Nagycsalád – kis lányom program díjkiosztó rendezvénye
- **Klímaparát tippek**
 - Húsvéti klíma-böjt
- **Klíma hírek itthon**
 - Jó üzlet az épületszigetelés
 - Mozdulj a klímáért!
- **Kapcsolódó rendezvények itthon**
 - LOW-CARBON GAZDASÁG
 - Zöld háztartás - fél egészség
- **Klíma hírek külföldről**
 - Új energiácmike
 - Középületek karbon-lányoma
- **Olvasnivaló**
 - Monsanto szerint a világ
 - Vízkonfliktusok
- **Néznivaló**
 - Carbon Nation
 - A jövő farmja
- **Érdekes honlapok**
 - Nemnövekedés
- **Klímaparát termékek, szolgáltatások**

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kislányom és a jövő generációk

A „Nagycsalád kis lányom” projekt célja az energiatakarékos életmód népszerűsítése, a megvalósítás segítése és ezen keresztül az erőforrásokkal való takarékoskodás elősegítése. Az erőforrásokkal részben azért takarékoskodunk, hogy jelen társadalmunkban hozzájáruljunk az igazságosabb erőforrás-elosztáshoz, részben pedig a jövő generációk érdekében, hogy az ő szükségleteik kielégítését ne veszélyeztessük mai mértékeltelen fogyasztásunkkal. Ezért kértük fel a Kislányom Családi Energiatakarékosági Verseny fővédnökének dr. Fülöp Sándort, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosát, és vettük megtiszteltetésnek, hogy felkérésünket elvállalta.

Magyarország Európában és a világon egyedülállóan alakította ki a jövő generációk biztosának intézményét – ezzel a többi országot elismerten megelőzve. Sajnos azonban **új alkotmányunk tervezetéből kimaradt a „zöld ombudsman” intézménye.**

Az alábbiakban az origo dr. Fülöp Sándorral készített interjújából idézünk:

„[...] - **„A Magyar Köztársaság - a jelen és a jövő nemzedékek létfeltételeinek intézményes biztosításával - elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez” - ezt a javaslatot juttatta el tavaly az alkotmány-előkészítő bizottságnak. Mi került ebből az alaptörvény-tervezetbe, és mi az, ami nagyon hiányzik belőle?**

Ebből csak az került be, hogy az állam "védi és fenntartja az egészséges környezetet", de az már nem - pedig ez lett volna a legfontosabb, hiszen ez a jelenleg hatályos alkotmányban is benne van -, hogy az állam védi és elismeri az egészséges környezethez fűződő alapjogot. A jelenlegi meghatározásra az Alkotmánybíróság nagyon jól tudott építkezni, és nagyon sokszor kibontotta, hogy a környezetvédelemnek két pillére van: az első az egyéni aktivitás, ami az alapjogokon alapszik. Azért szólhatok bele a lakókörnyezetemben zajló, az egészségemre és a környezetemre ható döntésekbe, mert alkotmányos jogom van az egészséges környezethez. A másik pillér - ami benne is van a kormánypártok javaslatában -, hogy az államnak jogszabályokat, költségvetési forrásokat, intézményeket kell felállítani és működtetni. Ez már egy szabályozási filozófia, hogy ki melyikre teszi a hangsúlyt: inkább legyen egy, az állampolgárok aktivitását alapozó megközelítés, vagy inkább egy picit etatikus, az erőforrásokat központosító.

- Mekkora különbséget jelent, hogy "elismeri" vagy "érvényesíti", illetve az egészséges környezetet, vagy az ahhoz fűződő jogot?

A jelenlegi szöveg szerint ott van az alapjogok közt: az egészséges környezethez márpedig jogunk van. Én egyébként odamehetek, vagy az általam létrehozott civil szervezet odamehet a hatósághoz és - nem feltétlenül ez történik - verhetem az asztalt, hogy nekem ez jár, bele akarok nézni az iratokba, bele akarok szólni a döntésekbe, mert nekem ehhez jogom van. Nagyon sok megoldás van a részvételi demokrácia és az állami aktivitás közt, de az egyiket kivenni a rendszerből semmiképpen sem jó.

- Mihez vezethet ez a fogalmi különbség, ha a későbbiekben megtörténik majd az alaptörvény értelmezése, kialakul a gyakorlat?

Amire már utaltam: a részvételi jogok nagyon komoly visszanyeséséhez. [...]A másik nagyon komoly veszély a visszalépés tilalmának a megdőlése. Onnantól kezdve, hogy csak a kormányzat, az állam dönti el, hogy mikor, hogyan, mennyire védi a környezetet, akkor nagyon könnyen előfordulhat, hogy egyszer csak azt mondja: "Kérem, gazdasági krízishelyzet van, most nem tudom védeni. Majd ha javul egy kicsit a gazdasági helyzet, visszajövök és védem megint. [...]"

A Kislányom csapat nevében reméljük, hogy a tervezet szövege még változni fog, hogy amivel a jövő nemzedékek védelmében elismerést szereztünk Európában, megmaradjon!

A Szerkesztők, Antal Orsolya és Vadovics Edina

Forrás és a cikk folytatása: <http://www.origo.hu/itthon/20110325-fulop-sandor-a-jovo-nemzedek-biztos-a-uj-alaptorvenyrol.html>

További hírek a témáról: <http://jno.hu/hu/>

A program záró díjkiosztó rendezvénye

Lezárult a családi energiatakarékosági verseny, és lassan végéhez közeledik a Nagycsalád – kis lányom projekt. A beküldött feladatokat folyamatosan értékeljük, és terveink szerint az **eredményt április 4-én hozzuk nyilvánosságra.**

MEGHÍVÓ

a Nagycsalád –kis lányom program záró díjkiosztó rendezvényére

Dátum: 2011. április 16. (szombat)

Helyszín: Szent Margit Gimnázium (1114 Budapest, Villányi út 5-7.)

Tervezett program

(a program alatt folyamatosan:

- klímabarát és energiatakarékos termékek bemutatója;
- folyamatos tanácsadás környezetvédelmi szakértők által;
- a versenyző családok versenyműveinek bemutatása poszttereken – válogatás)

10:30 – 11:00 Regisztráció, résztvevők fogadása

Háztartási kislányom – A Kislányom Energiatakarékosági Verseny díjazott családjainak bemutató előadásai

11:00 – 11:15 Köszöntő, megnyitó, a nap programja – Vadovics Kristóf, GreenDependent Egyesület
11:15 – 11:25 Család1
11:25 – 11:35 Család2
11:35 – 11:45 Család3
11:45 – 12:00 Kérdések, válaszok

12:00 – 12:45 Büfé ebéd

Közösségi kislányom – Klímabarát közösségek bemutatkozó előadásai

12:45 – 13:00 Gödöllői klíma-klub és az „Energy Neighbourhoods” projekt – Vadovics Edina, GreenDependent
13:00 – 13:15 ÖkoKörök – Horváth Gergő, Tudatos Vásárlók Egyesülete
13:15 – 13:30 Klímabarát Wekerle – Wheatley Tracey, Klímabarát Wekerle
13:30 – 14:00 Hogyan váljunk klímabarát közösséggé? Kerekasztal beszélgetés

14:00 – 14:30 Kávészünet és Sajtó regisztráció

Kislányom és a jövő generációk - Kislányom díjkiosztó és sajtótájékoztató

14:30 – 14:50 Köszöntő, a Kislányom projekt eredményeinek ismertetése – Vadovics Edina, GreenDependent
14:50 – 15:00 Köszöntő, Nagycsaládosok Országos Egyesülete
15:00 – 15:20 Kislányom és a jövő generációk – dr. Fülöp Sándor, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa
15:20 – 16:00 Díjkiosztó (4 család / régió, össz. 24 család)

16:00 – 16:30 Sajtó interjúk

A Kislányom energiatakarékosági verseny és a díjkiosztó rendezvény fővédnöke
dr. Fülöp Sándor, a Jövő nemzedékek Országgyűlési Biztosa.

A projektben résztvevő családokat extra ajándékokkal az alábbi cégek támogatták:

Ajándékutalvány ZÖLDBOLT - Környezetbarát termékek		Kerékpáros táskák CANGIRA	
Belépő családi programra étel és ital fogyasztással - KOBUCI Kert		Extra kerékpár BIKETIME Kerékpárüzlet és szerviz	

40 napos húsvéti klíma-böjt

A böjtölés tisztítja a testet és a lelket, ráadásul, ha nem fogyasztunk hústermékeket, azzal a Föld erőforrásait is jelentősen kíméljük. A böjt más, alternatív formáival hozzájárulhatunk az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez is, például ha alkalmazzuk a Magyar Kurír által összeállított ötletgyűjteményt, amely minden napra egy-egy hasznos, klímabarát tippel szolgál. Az ötletekből szabadon lehet válogatni, sorrendjük is felcserélhető. Néhány példa (a teljes lista megtalálható a <http://kislabnyom.hu> honlapon):

20. **nap** - Zárjuk el, vagy ha hibásak, javíttassuk meg a csöpögő csapokat!
21. **nap** - Menjünk el az önkormányzatba, köszönjük meg az újrahasznosítási lehetőségeket (ha vannak) és kérdezzük meg, ennél többet is tudnak-e vagy terveznek-e nyújtani a jövőben.
22. **nap** - Olvasszuk le a hűtőszekrényt és ellenőrizzük a beállításokat a hatékony működés érdekében!
23. **nap** - Ellenőrizzük autónkban a keréknyomást, vagy ha nincs autónk, javasoljuk ezt másnak.
24. **nap** - Ellenőrizzük a lakásban az energiafogyasztást. Sok pénzt spórolhatunk meg a körültekintő energiagazdálkodással.
25. **nap** - 30°C-on mossuk a ruhákat. Ez 40%-kal kevesebb áramot jelent, mint ha 40°C-on mosnánk.
26. **nap** - Keressünk adatokat az éghajlatváltozás hatásairól napjainkban, és mondjuk el azokat barátainknak!
27. **nap** - Tegyük hővisszaverő felületet a radiátor mögé a falra! Sok pénzt spórolhatunk meg, ha nem az utcát fűtjük.
28. **nap** - Mérjük fel, milyen régi elektromos készülékeket cserélhetnénk le energiatakarékosakra (A, A+ és A++ osztályú készülékek).
29. **nap** - Mondjuk le a postán címünkre érkező fölösleges reklámanyagokat.
30. **nap** - Ha sokat autózunk, ma mondjunk le az autóhasználatról. Hosszútávon pedig próbáljunk meg kitűzni egy célt, hogy egy héten hány alkalommal használjuk az autót! Útjainkat tervezzük meg előre, s ha már autóba ültünk, intézzünk el több dolgot, hogy más napokon ne legyen szükség az autóra.
31. **nap** - Próbáljunk új funkciót találni azoknak a tárgyainknak, amelyeket egyébként kidobnánk, mint például a lekvárosüveg, a boríték vagy a jégkrémcsomagolás.
32. **nap** - Tegyük fedőt a lábosra főzés közben.
33. **nap** - Húzzuk ki a telefontöltőt, amikor nincs használatban: akkor is energiát fogyaszt, amikor nem tölt!
34. **nap** - A húsvét előtti nagytakarításnál selejtezzük ki azokat a ruhákat, cipőket, amelyeket már nem hordunk, és vigyük el valamelyik szeretetszolgálathoz.
35. **nap** - Vásárlásnál folyamatosan mérlegeljük szükségleteinket! Mindig legyünk tudatában annak, hogy a reklámok nagy szakértelemmel elkészített manipulációk, amelyek mindenképpen vásárlásra akarnak minket rábírni.
36. **nap** - Ajánljuk fel a szomszédban vagy környezetünkben élő idős embernek, hogy segítünk bevásárolni neki, akár húsvétra is.
37. **nap** - Húsvéti előkészületeink során ügyeljünk az energiatakarékoságra, a mértéktartásra.
38. **nap** - Ha ételből fölöslegünk marad, ne dobjuk ki, adjuk oda egy hajléktalannak.
39. **nap** - Gondoljuk végig, van-e környezetünkben szegény körülmények között élő nagycsalád, vagy idős ember. Keressük meg őket és ajánljuk fel nekik segítségünket húsvétkor (a templomba való eljutás, főzés stb.)
40. **nap** - A nagyböjt elején kicsavart égőt cseréljük ki egy energiatakarékosra. Ennek élettartama során 60 kg szén-dioxidot spórolhatunk meg évente. Tegyük személyes fogadalmat, hogy másokra tekintettel fogunk élni, s törekszünk a fenntartható életmódra!

Klímabarát receptek a hónapunkon

A klíma-böjthöz tartozik hat vegetáriánus nap (húsmentes péntek) is, amely szintén hozzájárul a klímabarát életmódhoz. A növények termesztése során ugyanis sokkal kevesebb szén-dioxid jut a légkörbe, mint az állattenyésztés eredményeképp, a különböző állattartási szempontokról, amelyekről a mai nagyüzemi állattartás kapcsán gyakran esik szó, nem is beszélve.

A húsmentes étrendre ugyanakkor sokszor nem egyszerű áttérni. Ha az elhatározás megvan, akkor is gyakran okoz fejtörést, hogy milyen ételt lehet hús nélkül (is) elkészíteni. Ehhez szeretnénk segítséget nyújtani azzal a néhány vegetáriánus (esetleg tejtermékeket/tojást tartalmazó) recepttel, amelyek már [elérhetőek a Kislabnyom honlapon](http://kislabnyom.hu). Ezek a Nagycsalád – kis lábnyom szervező csapat kedvenc ételünk elkészítési útmutatóját tartalmazzák. A lista várhatóan folyamatosan bővülni fog. Jó étvágyat kívánunk!

Elindult a Virtuális Erőmű

Elindult a Virtuális Erőmű ipari energiahatékonysági program, amely méri a bekapcsolódó vállalatok energia-megtakarítását, és hozzájárul a vállalati energiatudatosság elterjesztéséhez - jelentették be egy márc. 7-i sajtótájékoztatón a a program virtuális alapkötetetele alkalmából.

A Virtuális Erőmű Program (VEP) első jelképes tégláját az ipari felhasználók érdekképviselete, az **IPENERG Egyesülés**, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) tette le. Fűrjes Balázs, az IPENERG Egyesülés igazgatója kiemelte, hogy számításuk szerint a Virtuális Erőmű Programban részt vevő cégek 2020-ig 220 megawatt áramot takaríthatnak meg a fel nem használt energiával, amely a harmadát tenné ki Magyarország vállalt energiahatékonyság javítási kötelezettségének.

Forrás és további információ a programról, illetve a részvételről: http://www.greenfo.hu/hirek/hirek_item.php?hir=26896
<http://www.virtualiseromu.hu>

Szubszonikus szélerőművet épített a magyar tudós

Részlet S. Tóttó Rita 2011. március 19-én, a <http://fmh.hu>-n megjelent cikkéből

„A japán atomerőmű katasztrófája következtében átértékelődhet a zöld erőművek szerepe a világban. Györgyi Viktor mérnök-fizikust is a környezetbarát energiatermelő szerkezet tette híressé országszerte: nemrég megépítette második különleges szélerőművét is.

Másfél éve, 2009 októberében látogattam meg először felcsúti otthonában a Széchenyi-díjas mérnök-fizikust, Györgyi Vikort, aki akkor egy 5 méter magas szerkezetet mutatott büszkén: különleges szélerőműve jelentősen felülmúlja az általunk is ismert háromlapátos változat hatékonyságát. A környezetbarát energiatermelő szerkezet számos ponton különbözik a ma ismert és használatos szélerőművektől: egyrészt nem csak termeli, de tárolja is az energiát, másrészt a szerkezet egyszerű, könnyen felépíthető, működése hangtalan. Nemrég a professzor felépítette második, 27 méter magas szélerőművét is, amelynek felső peremén a piros-fehér-zöld színek jelzik: magyar találmány nőtt ott ki a földből.”

A cikk folytatása: http://fmh.hu/cimlapon/20110318_zold_szeleromu#s=rss

Fotó: Nagy Norbert

Jó üzlet az épületszigetelés

Közel felére lehetne csökkenteni a magyar háztartások energiafelhasználását az energiahatékonyságot célzó korszerűsítésekkel - áll az Energiaklub friss kutatási jelentésében. A hazai épületekben annyi energiát használnak fel a lakók fűtésre és a melegvíz előállítására, mint amennyi energiahordozót egy év alatt elégetnek a hazai nagyerőművekben.

A vizsgálat tanulsága az, hogy az összes energiamegtakarítási lehetőség (152 petajoule, PJ) döntő része (128 PJ) a családi házak esetében lenne elérhető, szemben a társasházak 19 és a panelházak mindössze 5 PJ mennyiségével. Ennek oka, hogy a családi házak jellemzően jóval nagyobb alapterületűek, mint a társasházi lakások - így arányaiban sokkal nagyobb felületen veszítenek hőt. Ezzel szemben az energiahatékonysági beruházásokat támogató állami programok a panelépületekre koncentráltak.

A magyar háztartások legnagyobb része (66%) családi házakban él, ezek legjellemzőbb építőanyaga a téglá, de jelentős a vályog előfordulása is. A hazai energiafelhasználás egyharmadért a lakóépületek felelősek. Ennek ellenére eddig csak igen kis arányban zajlottak energiahatékonyságot célzó korszerűsítések, áll az EK jelentésében. Ez a tanulsága a szakpolitikai intézet **NegaJoule 2020** című kutatásának.

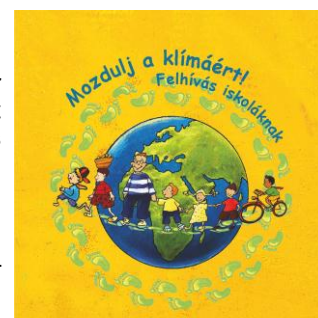
Forrás: www.negajoule.hu

Mozdulj a klímáért!

Az Európai Klímaszövetség 2002-ben indította el először a „Mozdulj a klímáért” (ZOOM-Kid on the move for Climate) kampányát, melynek célja, hogy a gyerekek „zöld mérföldeket” gyűjtsenek környezetbarát közlekedéssel, ezzel járulva hozzá a klíma védelméhez. 2011-ben a magyarországi iskoláknak is lehetősége nyílik, hogy csatlakozzanak a Reflex Környezetvédő Egyesület és a Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség közös kampányához.

A 2011. április 11-17. közötti akcióhét során a gyerekek zöld mérföldet gyűjthetnek minden olyan alkalommal, amikor környezetbarát módon – gyalog, biciklivel, görkorcsolyával, rollerral, busszal, vonattal – mennek iskolába. A magyar gyerekek által összegyűjtött zöld mérföldek bekerülnek az Európai Klímaszövetség kampányába. Az európai kampány célja, hogy a zöld lépésekkel sikerüljön minél messzebb eljutni a Föld körül. A zöld mérföldek gyűjtése mellett a diákok a klímavédelemhez, klímatudatossághoz kapcsolódó játékos feladatokat oldhatnak meg.

Forrás: <http://www.eghajlatvedelmiszovetseg.hu>

Magyar atom? Új kérdések és válaszok Fukushima után

Időpont: 2011. márc. 29. (kedd) 18:00

Helyszín: Fogasház kulturális központ (Budapest, VII. Akácfa u. 51.)

A Lehet Más a Politika 2011. március 29-én kerekasztal-beszélgetést tart „Magyar atom? Új kérdések és válaszok Fukushima után” címmel

Résztevők:

Jávor Benedek (az Országgyűlés Fenntartható fejlődés bizottságának elnöke), Perger András (projektvezető, Energiaklub), Rohonyi Péter (a Greenpeace Magyarország kampányfelelőse), Dr. Aszódi Attila (igazgató, BME Nukleáris Technikai Intézet), Dr. Csom Gyula (BME Nukleáris Technikai Intézet), Lux Iván (főigazgató-helyettes, Országos Atomenergia Hivatal)

Moderál: Pogány Anikó, környezeti közgazdász, klíma- és energia-szakértő

További információ: Fáy Zizi, 06-30-856-5464

LOW-CARBON GAZDASÁG Szabadegyetem Program 4/8

Időpont: 2011. ápr. 8., 10-12h

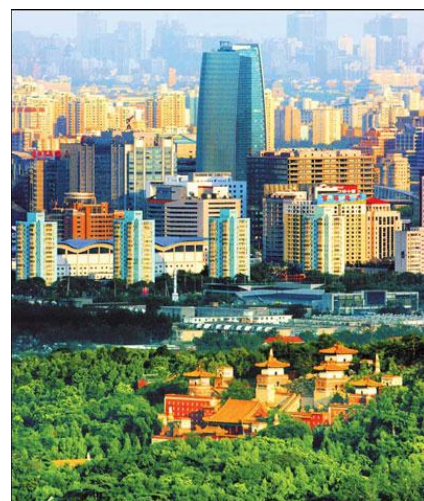
Helyszín: Szent István Egyetem, 2100 Gödöllő, Páter Károly u. 1, I.-es előadó terem

A "LOW-CARBON GAZDASÁG - EU ENERGIA ÉS KÖRNYEZETI INNOVÁCIÓK" c. Szabadegyetemi Program negyedik előadását tartják - angol nyelven, szinkronfordítással - a szervezők április 8-án, melynek címe: Víz- és talajerő-gazdálkodás klímavédelmi kérdései (a katasztrófák kora)

Előadó: Prof. Richard Cruise (IOWA State University)

Az előadáson való részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Az előadóban a helyek elfoglalása érkezési sorrendben történik, ezért 9.30-ra érdemes megérkezni.

További információ: info@klimairoda.hu; <http://klimatanacs.szie.hu/node/19>

Szén-dioxid Nyomozók pedagógusképzés

Pedagógusképzések a Szén-dioxid Nyomozók projekt keretében a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület szervezésében.

A 2010. szeptemberben indult Szén-dioxid Nyomozók projektbe eddig 250 iskola regisztrált. Az iskolák jelenleg a saját szén-dioxid kibocsátás csökkentését célzó akcióterveket dolgozzák ki. A projekthez még lehet csatlakozni, előtte azonban érdemes egy képzésen részt venni.

Legközelebbi képzési időpont: 2011. április 8. 14-től 19 óráig

Helyszín: ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola, Budapest

Jelentkezés módja e-mailben a co2ol.mkne@gmail.com címen, vagy az alábbi telefonszámon: 06-1-321-4796

Részletes információk a projektről: www.carbondetectives.hu, www.mkne.hu

Zöld Kalandozások: Zöld háztartás - fél egészség

Időpont: 2011. ápr. 13. szerda 18.00 óra

Helyszín: Humusz Ház, 1111 Budapest Saru u. 11.

Percenként tisztítószer reklám a tévében, flakonerdő a csap alatti szekrényben, óriási összegek havonta a szagos csodaporokért, gélekért – mondjuk ki végre hangosan: „na, ebből elég!”. Hogyan válik mégis ragyogóvá, tisztává a kád, a mosdókagyló, miképpen moshatunk hatékonyan, mégis környezet-, bőr- és pénztárcakímélően, hogyan varázsoljuk lakásunk levegőjét üdévé mindenféle szintetikus illatfelhőtől? Mindezekre praktikus válaszokat kaphatunk a Humusz előadásán, saját, otthoni példák alapján.

A Humusz Házban tartott ingyenes előadáson apró ötleteket, trükköket tanulhatunk, sőt a legtöbb alternatív tisztítószeret be is mutatják a szervezők. Az előadást élőben követhetjük a weben is.

Előadó: Nagyháziné Szabó Bernadette tanár, újságíró, a Humusz Szövetség operatív igazgatója.

További információ: <http://www.humusz.hu/esemenyek/zold-kalandozasok-zold-haztartas-fel-egeszseg/9410>

Élő közvetítés: http://www.humusz.hu/hirek/szerdai_kozvetites

Új energiacímke a háztartási gépeken!

A Nemzetközi Energiahatékonysági Nap (március 6.) alkalmából hívta fel a figyelmet a háztartásgép-gyártók szakmai szervezete, a CECED Magyarország Egyesülés arra, hogy idén már találkozhatunk a boltokban az új energiacímkével. Az elmúlt 15 év innovációjának köszönhetően ugyanis a már jól ismert címkén feltüntetett energiaosztályok elavulttá váltak: ma a boltokban kapható készülékek több, mint 90%-a az „A” vagy ennél magasabb energiaosztályba tartozik. Így a címke már nem nyújtott információt a vásárlóknak a kapható gépek közötti különbségekről, ezért volt szükség a megújítására.

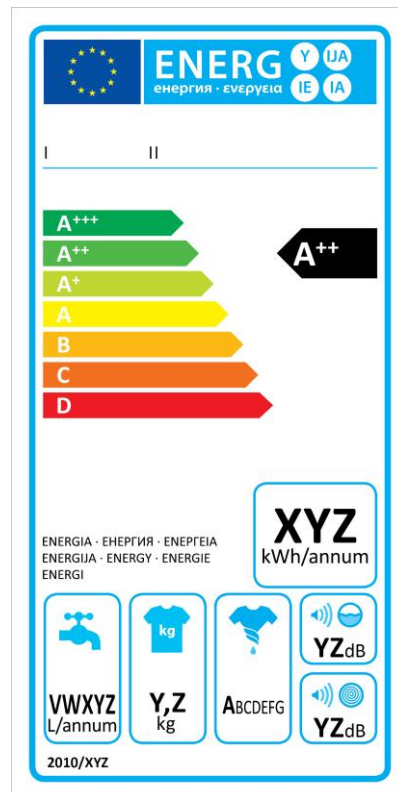
Tavaly nyáron lépett hatályba az Európai Unióban az a keretirányelv, mely meghatározta az új energiacímkére vonatkozó alapkövetelményeket. A keretirányelv alapján folyamatosan kerülnek módosításra az egyes készülékek energiacímkéiről szóló rendeletek: első körben 2010 decemberében a hűtőgépek, a mosógépek és a mosogatógépek energiacímkéi módosultak, a képen a **mosógépek új címkéje** látható, amely a következő információkat tartalmazza: éves energiafogyasztás, az éves vízfogyasztás, a centrifuga hatékonysága, a mosás és a centrifuga zajszintje, továbbá a készülék kapacitása kilogrammban meghatározva. Újdonság, hogy tavaly decemberben energiacímkét kaptak a borhűtők és a televíziók is.

Az új címke egységes és nyelvsemleges lesz az egész Unióban, ami azt jelenti, hogy a feliratokat piktogramok helyettesítik a jövőben, ezekből tudhatjuk meg a készülékre vonatkozó legfontosabb információkat. Az energiahatékonyság minden készüléktípuson egységesen az éves fogyasztást tünteti majd fel, s az osztályok fölfelé A+++ -ig bővíthetők, ugyanakkor a címke megtartja a már jól ismert színes jelöléseket: a legkevésbé hatékony osztályt továbbra a piros csík, míg a leghatékonyabban a zöld csík jelöli.

Forrás és további információk:

http://www.greenfo.hu/hirek/hirek_item.php?hir=26883&PHPSESSID=20bfb107169419765c2d970a168471b9

Magyar nyelvű EU honlap a címkékről: <http://www.newenergylabel.com/index.php/hu/home/>

Mikor fedeztük fel, hogy az ember miatt (is) melegszik a bolygó?

A 20. század első felében az volt az uralkodó elmélet, hogy az ember csak a közvetlen környezetében képes a klímát megváltoztatni. Az akkori teóriák szerint például az erdők kivágása és a rétek felszántása okozhatott a környéken időjárás változást, ám azt akkoriban még nem gondolták, hogy mindez globálisan is hatással van a bolygóra.

Természetesen akkor már komoly kutatások folytak a jégkorszakokkal és más időjárás változást hozó időszakokkal kapcsolatban. De alig néhányan gondoltak arra, hogy ez a változás akár néhány évtizeden belül is realizálódhat, és minden valószínűség szerint senki sem gondolta, hogy az ember képes a bolygó teljes éghajlatát befolyásolni.

Néhány pionír gondolkodó, mint például a svéd Svante Arrhenius, aki az 1890-es évek egyik kiemelkedő tudósa volt, már akkor jelezte, hogy a fosszilis energiák túlzott használatának globális hatása lehet, ám nézeteit akkori kollégái egyszerűen lesöpörték.

Az áttörés csak 1958-ban kezdődött, amikor pontos széndioxid-mérésekkel igazolták, hogy a légkörben található káros gáz mennyisége növekszik. Az első komputeres modell már elkészült az 1960-as években és azt további, már fejlettebbek követték, amelyek megerősítették azokat a korábban figyelmen kívül hagyott tudományos elgondolásokat, hogy az üvegházhatásért felelős gázok felelősek lehetnek a melegedésért.

Végül az igazi tudományos áttörést és a globális felmelegedés tudományának széleskörű ismertségét az 1980-as évek kézzelfogható változásai hozták el, amikor is kiderült, hogy a bolygó hőmérséklete már mérhetően emelkedett.

Forrás: http://www.greenfo.hu/hirek/hirek_item.php?hir=26918&PHPSESSID=bff8473a3a5556d07b31c9a1694a792a

A cikk eredeti angol változata: <http://www.guardian.co.uk/environment/2011/mar/02/when-discover-climate-change>

Középületek karbon-lábnnyoma az Egyesült Királyságban

Az Egyesült Királyságban több mint 40.000 középület – iskola, kórház és közhivatal – karbon kibocsátását naponta feljegyzik, energiafelhasználással kapcsolatos teljesítményét pedig feltérképezték. Az adatok elvileg nyilvánosak, de mindaddig, míg a Fenntartható Energia Központ (*Centre for Sustainable Energy*) ezt nem kérelmezte, nem voltak ismertek. Ma azonban bárki meg tudja nézni online, hogy a környezetében melyek a hatékonyan és kevésbé hatékonyan működő épületek. **Az eredmények megdöbbentőek, mert a több mint 40.000 épületből 200 alatt van az A kategóriába soroltak száma, több ezer pedig csak a G kategóriába tartozik!**

Forrás és további információ: <http://www.guardian.co.uk/environment/datablog/2011/mar/07/public-building-carbon-emissions-footprint?&CMP=EMCENVEM1631>

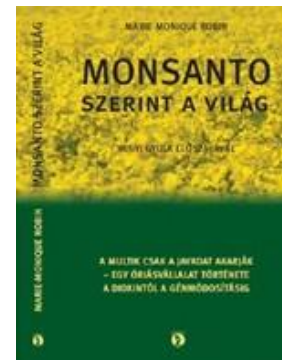

Monsanto szerint a világ

Szerző: Marie-Monique Robin

A Monsanto, leányvállalatain keresztül, negyvenhat országban van jelen, és az utóbbi években a génmódosítás vezető vállalatává vált. Pedig káros és mérgező termékei miatt – PCB-k, erős gyomirtó szerek, stb. – a Monsanto az ipartörténet egyik legtöbb vitát kiváltó cége. 1901-es alapítása óta perek sorát indították ellene, a vállalat viszont az „élővilág” szakértőjének, a fenntartható fejlődés bajnokának mutatja be ma magát.

A könyv új, eddig kiadatlan dokumentumokra, tudósok és politikusok véleményére, az áldozatok tanúvallomásaira támaszkodva mutatja be az iparbirodalom fejlődéstörténetét. Miközben a Monsanto a világ legnagyobb vetőmagvállalatává vált, növekedését hamisított adatok és elemzések, összefonódás az USA hatóságaival és sorozatos korrupciók övezték. A szerző nyomon követi és bemutatja azt az elképesztő folyamatot, amelynek eredményeként a Monsanto-nak sikerült egész Földünkön elterjesztenie – minden valós ellenőrzés nélkül – a génmódosított mezőgazdasági termékeket, tekintet nélkül az emberek egészségére és a környezetkárosításra.

Forrás: <http://bookline.hu/product/home!execute.action?id=80622&type=22>

Vízkonfliktusok

Szerkesztő: Glied Viktor

A Vízkonfliktusok – Küzdelem egy pohár vízért című tanulmánykötet fókuszában a környezeti szűkösség fogalma áll, kiemelt tekintettel az édesvízhiány és vízszennyezés okozta problémákra, valamint részben a szűkösség következtében kialakuló konfliktusokra, megjelenésük lehetséges földrajzi helyeire, okaira és a várható következményekre.

A kötet szerzői a „vizes ügyek” különböző aspektusait vizsgálják ugyan, de a tanulmányok célja minden esetben közös: felhívni a figyelmet az emberiséget ért kihívásokra, bemutatni a következő évtizedek várhatóan súlyos környezeti, politikai és társadalmi problémáit, új fogalmak segítségével megoldásokat találni a felmerült gondokra.

A könyv megrendelhető a kiadótól a <http://www.afrikatanulmanyok.hu> oldalon.

Forrás: <http://www.greenfo.hu/kiadvanyfigyelo/item.php?item=680>

A Nemnövekedés diszkrét bája

Szerző: Serge Latouche

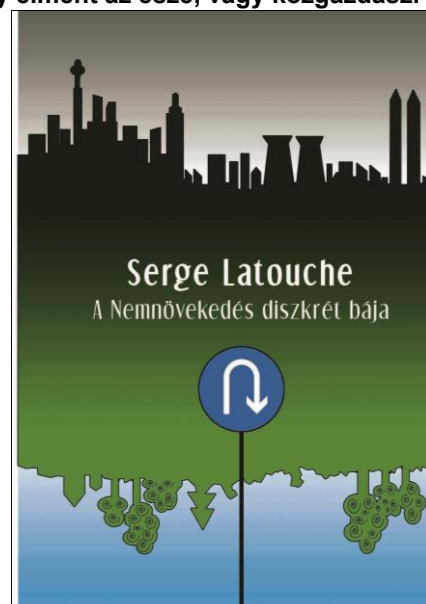
„Ha valaki azt hiszi, hogy egy véges világban létezik végtelen növekedés, annak vagy elment az esze, vagy közgazdász.”

A "nemnövekedés" (décroissance) paradigmája 2009 májusában bukkant fel először Magyarországon Serge Latouche előadásában, amelyre a Francia Intézetben megrendezett szemináriumsorozat alkalmával került sor. A beszélgetéssorozat címe nem véletlenül volt "A pénzügyi válságtól a közgazdasági válságig. Az új gazdasági szabályozás tétjei", hiszen a 2008-as pénzügyi, majd a tovább gyűrűző gazdasági válság alapjaiban kérdőjelezte meg a folyamatos gazdasági növekedésre alapozott társadalmi berendezkedésünket.

A "nemnövekedés" egyfajta mozgalomként terjedt el Franciaországban a második évezred elején, követői radikális és kritikus szemlélettel viszonyulnak a Föld erőforrásainak véges voltát figyelmen kívül hagyó, korlátlan növekedésen alapuló, termelés-központú, elidegenedett fogyasztói társadalmunkhoz.

Bár a "nemnövekedés" fogalma első hallásra kissé idegenül hangozhat Magyarországon, meggyőződésünk, hogy a könyv olvasója hamar felismeri majd, hogy mindez tulajdonképpen egy jól használható fogalmi keret, ami valamiféle közös kontextust teremthet a szerencsére hazánkban is aktív, sokszínű alternatív civil kezdeményezések számára. Hiszen a "nemnövekedés" valójában egy provokatív elnevezése mindannak a filozófiai elgondolásnak és a gyakorlatban is megvalósítható kísérletnek, amelynek segítségével rátalálhatunk egy olyan új szempontokon alapuló társadalmi berendezkedésre, amely a föld természeti erőforrásaival képes bölcsen gazdálkodni, élhető feltételeket teremtve mind kortársaink, mind a jövő nemzedékek számára.

Forrás: <http://www.tudatoslet.hu/index.php/tudatos-let-/612-a-nemnoevekedes-diszkret-baja>

Fémzárast vagy szabadot?

Hogyan szerezték meg a vetőmagcégek a piacot szerte a világon és részben már Magyarországon is? Miért jelent ez problémát? A tájfajta növények termesztése és megőrzése nem csak a biodiverzitás fenntartása szempontjából fontos, hanem számos már érv is mellettük szól, például, hogy ezek a növények az adott tájegységhez jól alkalmazkodtak, így legtöbbször vegyszerek nélkül is termesztethetők. Sokszor az ízük, illetve beltartalmi értékük is jobb, mint a ma elterjedt fajtáké. A hagyományos fajták segíthetnének a világ élelmezési gondjainak megoldásában, illetve új munkahelyek létrehozásában.

Miért vannak mégis kiveszőben ezek az ősi fajták? Legfőképpen azért, mert a piacot uraló vetőmag-kereskedelemmel foglalkozó multinacionális cégek érdeke, hogy olyan fajták terjedjenek el, amelyek kielégítik az ipari igényeket, illetve amelyekhez a szükséges növényvédőszerket ugyanezen cégektől lehet megvásárolni. A Védegyelet kisfilmje a hazai növénytermesztés helyzetéről.

Forrás: <http://tudatosvasarlo.hu/video/femzarast-vagy-szabadot>

Carbon Nation

A Carbon Nation egy 2010-es angol nyelvű dokumentumfilm, amely a globális klímaváltozás problémájának megoldási lehetőségeivel foglalkozik. Ha kételkedsz a klímaváltozás hatásainak komolyságában, vagy úgy, ahogy van, nem veszed be az egészet, ez a film még akkor is érdekes lehet számodra, hiszen azt igyekszik bemutatni, hogy klímaváltozás megoldására kidolgozott javaslatok hogyan képesek egy csapásra megoldani az egyéb társadalmi, gazdasági és nemzeti problémákat is, mint amilyen a nemzet- és energiabiztonság, az egészségügy és a környezetszennyezés. A meglehetősen pozitív hangvételű filmben mindeközben számos szórakoztató és megnyerő karakterrel ismerkedhetünk meg.

Forrás: <http://www.carbonnationmovie.com/about>

A jövő farmja (A farm for the future)

A BBC dokumentumfilmje Timről és Rebeccáról szól, akik úgy döntöttek, hogy abbahagyják a természetfilmek forgatását, és helyette átveszik Rebeccák családi farmjának kezelését, és megpróbálják azt átalakítani egy még természetközelibb, alacsony energiefelhasználású gazdasággá.

A fosszilis tüzelőanyagok nem állnak korlátlanul rendelkezésünkre, ez pedig az élelmiszertermelést is veszélyezteti, amely jelenleg nagymértékben függ a nem megújuló energiaforrásoktól. Rebecca célul tűzte ki a fosszilis tüzelőanyagok felhasználása nélküli gazdálkodást, és a helyi termelőktől megtanulja, hogy maga a természet a kulcs az alacsony energiafogyasztású gazdaság kialakításához.

A film a korunkat jellemző ökológiai krízisről, az olajválságról, a globális klímaváltozásról, illetve ezek mezőgazdaságra gyakorolt hatásairól, illetve a megoldási lehetőségekről szól.

A film magyar feliratos verziója megtekinthető itt: <http://vimeo.com/21230111>

Források: <http://www.transitionnetwork.org/blogs/ben-brangwyn/2011-03/movie-farm-future-now-becomes-way-life;>
http://watchdocumentary.com/watch/natural-world-a-farm-for-the-future-video_7933413f7.html

Mutasd a CO₂ kibocsátásodat, megmondom ki vagy

<http://visualization.geblogs.com/visualization/co2/>

Mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy a legtöbb tevékenység melyet végzünk, és szinte minden tárgyunk előállítása és használata szén-dioxid kibocsátással jár. Azt viszont, kevesen tudják, hogy az USA energiatermelésének szén-dioxid kibocsátása a világ energiatermelése során keletkező szén-dioxid mennyiségének egyharmadát teszi ki, vagy hogy Németország több mint kétszer annyi szén-dioxidot termel, mint egész Ausztrália.

A GE egyedülálló kimutatást készített melyben a mindennapi életünket körülvevő dolgok, tárgyak, cselekvések szén-dioxid kibocsátását egy interaktív, játékos felületen keresztül vizsgálhatjuk meg.

Forrás: http://www.greenfo.hu/hirek/hirek_item.php?hir=26884

How much CO₂ is created by...

Nemnővekedés

<http://lmv.hu/nemnovekedes>

Habár egyre többen hangot adnak a piac korlátlan szabadságával és a folyamatos növekedéssel kapcsolatos kételyeiknek, a gazdasági rendszer mégsem változott: úgy tűnik, hogy a világ vezetői - nem véve tudomást az egyre nyilvánvalóbb gazdasági, környezeti, politikai és kulturális krízisről -, továbbra is a GDP növelését tudják elképzelni a nyomasztó problémák egyetlen lehetséges gyógyírájaként.

A "nemnövekedés" egyfajta mozgalomként terjedt el Franciaországban, követői radikális és kritikus szemlélettel viszonyulnak a Föld erőforrásainak véges voltát figyelmen kívül hagyó, korlátlan növekedésen alapuló, termelés-központú, elidegenedett fogyasztói társadalmunkhoz.

A fenti honlap a „nemnövekedés” magyar követőit, szimpatizánsait és az érdeklődőket igyekszik összefogni, illetve folyamatosan híreket szolgált a témával kapcsolatban.

Forrás: <http://www.tudatoslet.hu/index.php/tudatos-let-/612-a-nemnovekedes-diszkret-baja>

Szén-dioxid nyomozók

<http://www.carbondetectives.hu/>

A Carbon Detectives hároméves küldetése, hogy:

- összekösse az európai iskolákat, hogy közösen segítsenek lelassítani a globális klímaváltozást,
- lelkesítse és buzdítsa a fiatalokat, hogy gyakorlati megoldásokkal, kézzel fogható módon takarékoskodjanak az energiával (ezáltal csökkentve a CO₂ kibocsátást),
- lelkesítse és támogassa a tanárokat munkájukban, hogy a CO₂ kibocsátás csökkentése bekerüljön a mindennapi tanításba.

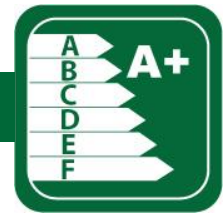

Mágika tanyája - Öreganyád padlása

<http://www.freeweb.hu/magikatanyaja/page.php?15>

Ha szereted a régiségeket, öreg népi használati tárgyakat és mindig szerettél volna egy padlason kincseket keresni, ez a honlap Noked való! Mágika házának a padlásán válogathatsz Mágika hosszú évek alatt összegyűjtött mindenféle "kincsei" közül. Vannak könyvek, ruhák, képek, bigyók, izék, meg ilyesmi. Ha találsz valamit, amit szeretnél elvinni, némi adomány ellenében, fájó szívvel talán odaadja Noked Mágika...

Vízspóroló wc-hez

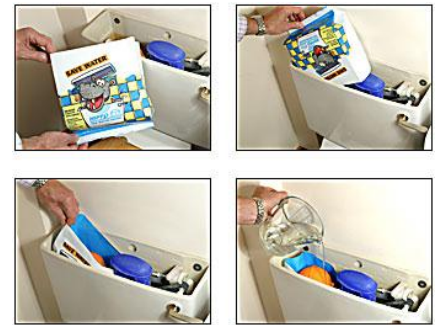
5-7-9 literes WC-tartályoknál jelentősen csökkenthetjük a vízfogyasztásunkat a polietilénből készült, kockaformára kihajtogatható vízspórolóval. Miután elhelyeztük a tartályban, megtelik vízzel, és a következő lehúzáskor a wc-ből annyival kevesebb víz távozik, amennyit a vízilovas vízspóroló tartalmaz.

A terméken van egy kis lyuk, ami lehetővé teszi a vízcirkulációt, így a tasak nem fog bepenészedni.

Termék ára: 999.- Ft

Beszerezhető: http://www.enesabarataim.hu/product/vizsporolo_wc_hez-1036.html

Ötletadóknak valóban jó... De jelentősen olcsóbb megoldás, ha egy felesleges félliteres műanyagot palacko(ka)t töltünk meg vízzel és azt tesszük a tartályba..

Újrahasznosítási ötletek

1. Melegágy PET-palackokból

Sok kertészkedőt izgat a fenntarthatóság, a hulladék újrahasznosítása. Íme egy olyan módja a műanyag palackok felhasználásának, ami a kertben is hasznunkra válik: könnyen és gyorsan megépíthető melegágy a sarjadó palántáknak ☺

Forrás: <http://www.crinklecrankle.com/blog/2010/07/09/recycled-bottle-garden-shed-chelsea-flower-show-2010-garden-product-review/>

2. Tál eldobott csavaralátétekből

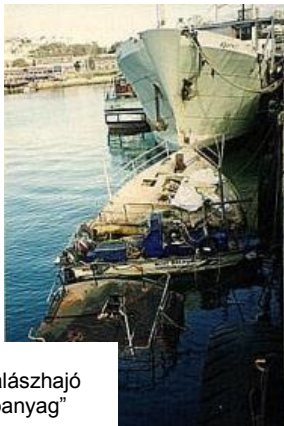
Ha van elég fantáziánk, semmi nem megy kárba: a praktikus és kézműves tál alkotója fémtelen szedegette össze az alapanyagot a tálakhoz, amelyek az alábbi oldalon kaphatók: <http://www.sawbridge.com/department.asp?deptid=3999>

(A termék ára - 95 \$ - a kézművességnek, nem az újrahasznosításnak szól ☺)

3. Bútorok hajóroncsból

Nic Kruger dél-afrikai bútortervező egy Fokvároshoz közeli telepen látta meg a zátonyra futott és később partra vontatott halászhajó lassú korhadásra ítélt hajótestét. A roncs beindította a fantáziáját – azóta a Hajóroncs Bútor névre keresztelt cég élén álmodja meg az újabb és újabb "patinás" lakberendezési tárgyakat.

Forrás és további információ: <http://www.treehugger.com/files/2011/03/no-longer-seaworthy-wrecked-boats-are-recycled-into-furniture.php>; <http://www.shipwreckfurniture.com/>

A Kunene nevű halászhajó volt az első "alapanyag"

A NOE Régióközpontjai, a régiós titkárok elérhetőségei

Régió	Régió titkár	E-mail
Felső-Duna (Győr)	Horváth Hajnalka Tel.: 70/776-0011	horhajni@gmail.com
Balaton (Lesencetomaj)	Molnárné Budai Angelika Tel.: 70/614-4978	angelika.budai@gmail.com
Al-Duna (Pécs)	Várdainé Kiss Krisztina Tel.: 70/332-3514	vardaikr@t-online.hu
Észak-Magyarország (Fót, Eger)	Bertalan Zoltánné, Angéla Tel.: 70/339-2955	bertalan.z@fibermail.hu
Közép-Magyarország (Monor)	Szőnyiné Gábor Mária Tel.: 70/934-3339 Vítálsiné Malik Judit Tel.: 70/934-3340	szonyis@monornet.hu juveno@citromail.hu
Felső-Tisza (Püspökladány)	Szilágyiné Kerekes Margit Tel.: 70/776-0877	sznkmmar@gmail.com
Dél-Alföld (Orosháza)	Benedek Szilvia Tel.: 70/332-3509	bszilvi0502@freemail.hu

Szerkesztő: Antal Orsolya és Vadovics Edina
Közreműködött: Baranyi Gabriella és Vadovics Kristóf
Design: Iconica Bt.
Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.

Tel.: 00-28-415-691
E-mail: info@greendependent.org
Honlap: www.greendependent.org
Nagycsalád – kis lányom program: www.kislabyom.hu
Az első két havi szám kivételével megjelenik minden második héten.